Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
C-sarja

C/2026/2836

26.5.2026

Komission tiedonanto

Ohjeasiakirja vesipuitedirektiivin täytäntöön panemiseksi uusien hankkeiden ja nykyisten toimintojen lupamenettelyjen yhteydessä erityisesti kaivosalalla

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(C/2026/2836)

Johdanto

Komissio ilmoitti RESourceEU-toimintasuunnitelmassa ([1]) aikovansa esittää ”ohjeasiakirjan, joka mahdollistaa ympäristölupia koskevan EU:n lainsäädännön yksinkertaisemman ja yhdenmukaisemman täytäntöönpanon jäsenvaltioissa, mukaan lukien kaivosalaan liittyvät näkökohdat”. Tällä ohjeasiakirjalla pyritään osaltaan hälventämään epävarmuustekijöitä, jotka liittyvät sellaisiin menettelyihin ja arviointikriteereihin, jotka ovat edellytys ympäristöarviointien tekemiselle vesipuitedirektiivin ([2]) nojalla.

Tällä aloitteella pyritään tukemaan Euroopan yleistä resilienssiä. Toimet perustuvat vahvaan ja selkeään vesipolitiikan sääntelykehykseen, eurooppalaiseen vesiresilienssistrategiaan sekä pyrkimykseen vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja sellaisten kriittisten raaka-aineiden tuonnista, jotka ovat tarpeen energiasiirtymän nopeuttamiseksi. Vesipuitedirektiivin täytäntöönpano on epäjohdonmukaista sekä yksittäisissä jäsenvaltioissa että jäsenvaltioiden välillä. Tällä on vaikutuksia vesiresilienssiin, kustannuksiin ja todennäköisyyteen saada lupa. Ne ovat keskeisiä näkökohtia investointipäätösten kannalta, erityisesti kun on kyse kriittisistä raaka-aineista ([3]), jotka luetellaan kriittisiä raaka-aineita koskevassa säädöksessä ([4]).

Edellä mainittuihin haasteisiin vastaamiseksi tässä ohjeasiakirjassa tarkastellaan vesipuitedirektiivin ja sen tytärdirektiivien eli pohjavesidirektiivin ([5]) ja ympäristönlaatunormidirektiivin ([6]) (viimeksi muutettu direktiivillä (EU) 2026/805 ([7])) säännöksiä, joilla säännellään uusien hankkeiden tai toimintojen lupamenettelyjä.

Tämä ohjeasiakirja perustuu Euroopan unionin tuomioistuimen vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön, joka koskee unionin oikeuden tulkintaa. Kyseisen oikeuskäytännön mukaan oikeussäännön tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös sen asiayhteys ja päämäärät, joita toimella, jonka osa se on, tavoitellaan. ([8])

Tällä ohjeasiakirjalla ei korvata, täydennetä tai muuteta kyseessä olevan lainsäädännön säännöksiä. Sovellettavat oikeudelliset velvoitteet vahvistetaan yksinomaan kyseisessä lainsäädännössä. Ohjeasiakirjaa on luettava yhdessä asiaa koskevan lainsäädännön kanssa. Sitä ei tule tarkastella erillisenä asiakirjana, eikä se ole itsenäinen lähdeasiakirja. Ainoastaan Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta antaa sitovia tulkintoja unionin lainsäädännöstä.

([1]) *RESourceEU-toimintasuunnitelma – EU:n kriittisiä raaka-aineita koskevan strategian nopeuttaminen uuteen todellisuuteen sopeutumiseksi*, COM(2025) 945 final.

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1).

([3]) Impact Assessment Report accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a framework for ensuring a secure and sustainable supply of critical raw materials and amending Regulations (EU) 168/2013, (EU) 2018/858, 2018/1724 and (EU) 2019/1020 (SWD(2023) 161 final).

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1252, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, puitteiden vahvistamisesta kriittisten raaka-aineiden turvatun ja kestävän tarjonnan varmistamiseksi ja asetusten (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 ja (EU) 2019/1020 muuttamisesta (EUVL L 1252, 3.5.2024).

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/118/EY, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, pohjaveden suojelusta pilaantumiselta ja huononemiselta (EUVL L 372, 27.12.2006, s. 19).

([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/105/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, ympäristönlaatunormeista vesipolitiikan alalla (EUVL L 348, 24.12.2008, s. 84).

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2026/805, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2026, yhteisön vesipolitiikan puitteista annetun direktiivin 2000/60/EY, pohjaveden suojelusta pilaantumiselta ja huononemiselta annetun direktiivin 2006/118/EY ja ympäristönlaatunormeista vesipolitiikan alalla annetun direktiivin 2008/105/EY muuttamisesta (EUVL L, 2026/805, 20.4.2026, s. 1). Jos säännöksiä on muutettu hiljattain, tarkastellaan ainoastaan uusia säännöksiä. Jäsenvaltioiden on saatettava muutokset osaksi kansallista lainsäädäntöään joulukuuhun 2027 mennessä.

([8]) KRONE-Verlag, C-65/20, EU:C:2021:471, 25 kohta.

Tällä ohjeasiakirjalla pyritään vähentämään epävarmuustekijöitä, jotka liittyvät niihin olennaisiin näkökohtiin ja menettelyihin, jotka ovat edellytys ympäristöarvioinnin tekemiselle vesipuitedirektiivin nojalla. Ohjeasiakirjassa tehdään katsaus myös voimassa oleviin säännöksiin, joiden perusteella jäsenvaltiot voivat asettaa vähemmän vaativia ympäristötavoitteita, jos käytettävissä ei ole toteuttamiskelpoisia toimenpiteitä veden hyvän tilan saavuttamiseksi (eli käytettävissä ei ole toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi) tai jos hyvää tilaa ei voida saavuttaa kohtuullisin kustannuksin. Tämä on erityisen tärkeää, kun on kyse lupien uusimisesta olemassa olevien laitosten tai nykyisten toimintojen osalta. Lisäksi tuoreimmilla muutoksilla vesipuitedirektiiviin, ympäristönlaatunormidirektiiviin ja pohjavesidirektiiviin otetaan käyttöön uusia poikkeusmahdollisuuksia, joista on aiheellista antaa lisäohjeistusta, jotta voidaan varmistaa niiden yhdenmukainen täytäntöönpano kaikissa jäsenvaltioissa.

Komissio aikoo tehdä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa erityisesti vesipuitedirektiivin yhteisen täytäntöönpanostrategian (Common Implementation Strategy – CIS) puitteissa, esimerkiksi aiemmin sovittujen CIS-ohjeasiakirjojen ([9]) tarkistamiseksi, sekä jäsenneltyjen vesivuoropuhelujen puitteissa. Näin voidaan tehostaa vesipuitedirektiiviin liittyviä arviointeja ja tehdä niistä vertailukelpoisempia kriittisiä raaka-aineita koskevien hankkeiden lupamenettelyjen yhteydessä.

Samoja komission tulkintoja voidaan soveltuvin osin soveltaa myös muihin hankkeisiin tai toimintoihin, myös niihin, jotka liittyvät strategisiin aloihin, joita edistetään uusiutuvia energialähteitä koskevan kolmannen direktiivin ([10]), sirusäädöksen ([11]) tai nettonollateollisuussäädöksen ([12]) yhteydessä.

Tällä ohjeasiakirjalla täydennetään toimia, joita komissio toteuttaa parhaillaan lupamenettelyjen vauhdittamiseksi. Yksi näistä toimista on vastikään esitetty ehdotus asetukseksi ympäristöarviointien nopeuttamisesta ([13]). Asetusehdotuksessa säädetään yksinkertaistetuista ja nopeutetuista menettelyistä, muun muassa keskitetyistä yhteyspisteistä, digitalisoinnista sekä strategisten alojen osalta erittäin tärkeästä yleisestä edusta, hiljaisesta hyväksynnästä ja riitojenratkaisusta.

Vesipuitedirektiivissä annetaan neljä erilaista ”tilan” määritelmää, jotka ovat pintaveden *ekologinen* ja *kemiallinen* tila sekä pohjaveden *määrällinen* ja *kemiallinen* tila. Tässä ohjeasiakirjassa keskitytään pinta- ja pohjavesien kemialliseen tilaan, koska suurin osa esiin tuoduista ongelmista liittyy hankkeisiin, jotka saattavat vaikuttaa kemialliseen tilaan.

Tämä ohjeasiakirja jäsentyy kahdeksan kysymyksen ympärille. Kysymyksissä esitetään ongelmat, joita sidosryhmät ovat raportoineet uusien lupien hakemisen tai voimassa olevien lupien uusimisen yhteydessä. Kysymyksiin pyritään tarjoamaan vastauksia tulkitsemalla vesipuitedirektiivin, pohjavesidirektiivin ja ympäristönlaatunormidirektiivin eri säännöksiä. Ohjeasiakirjassa selitetään erityisesti olemassa olevia joustoja, joita jäsenvaltiot voivat käyttää arvioidessaan kemiallista tilaa ja sen mahdollista huononemista, ja korostetaan, että vesipuitedirektiivin tavoitteet on saavutettava koko vesimuodostuman tasolla. Tältä osin on tähdennettävä, että ympäristönlaatunormidirektiivissä tunnustetaan, että tietyssä kaivostoiminnassa tai teollisessa toiminnassa ei välttämättä ole mahdollista vähentää yhden tai useamman pilaavan aineen pitoisuuksia jätevedessä alle lainsäädännössä vahvistetun ympäristönlaatunormin, mikä johtaa tällaisten aineiden pitoisuuksien ylittymiseen päästölähteen läheisyydessä. Sen vuoksi ympäristönlaatunormidirektiivissä säädetään, että jäsenvaltiot voivat nimetä sekoittumisvyöhykkeitä, joilla asianomaisesta päästölähteestä peräisin olevan pilaavan aineen pitoisuudet saavat ylittää ympäristönlaatunormin, kunhan vesimuodostuma kokonaisuudessaan on ympäristönlaatunormin mukainen. Ohjeasiakirjassa painotetaan myös, että on tärkeää ottaa huomioon luontaiset taustapitoisuudet ja biosaatavuus, kun asetetaan laatunormeja tai arvioidaan vaatimustenmukaisuutta. Näin varmistetaan, että laatunormeja ei aseteta tarpeettoman tiukoiksi ja että vaatimustenmukaisuutta arvioidaan asianmukaisesti.

Lisäksi tässä ohjeasiakirjassa selitetään lupamenettelyihin liittyviä vaatimuksia, jotka perustuvat vesipuitedirektiiviin, olemassa olevia joustoja, jotka perustuvat 4 artiklan 7 kohtaan, sekä vastikään käyttöön otettuja 4 artiklan 7 a ja 7 b kohtaa, joita jäsenvaltiot voivat soveltaa sellaisten hankkeiden hyväksymiseksi, jotka saattavat johtaa vesimuodostuman tilan huononemiseen. Ohjeasiakirjassa selitetään, miten näillä joustoilla voidaan helpottaa kaivos- ja metallinjalostushankkeita, myös silloin, kun on kyse epäsuorasta kemiallisesta huononemisesta. Samalla muistutetaan, että vesipuitedirektiivin ei voida tulkita sallivan vesimuodostuman kemiallisen tilan huononemista pilaavien aineiden suorien päästöjen johdosta.

([9]) WFD CIRCA – Kirjasto.

([10]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/2413, annettu 18 päivänä lokakuuta 2023, direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen (EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisen osalta sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta (EUVL L, 2023/2413, 31.10.2023).

([11]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1781, annettu 13 päivänä syyskuuta 2023, Euroopan puolijohde-ekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehyksestä ja asetuksen (EU) 2021/694 muuttamisesta (EUVL L 229, 18.9.2023, s. 1).

([12]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1735, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, Euroopan nettonollateknologiatuotteiden valmistusekosysteemiä vahvistavasta toimenpidekehyksestä ja asetuksen (EU) 2018/1724 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1735, 28.6.2024).

([13]) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ympäristöarviointien nopeuttamisesta (COM(2025) 984 final).

Lisäksi tässä ohjeasiakirjassa selitetään, että olemassa oleviin toimintoihin, myös kaivostoimintaan, voi olla mahdollista soveltaa muita poikkeuksia lupien tarkistamisen yhteydessä. Toisin sanoen määräaikojen pidennyksiä voi olla mahdollista jatkaa vuoden 2027 jälkeen (jos pidennys voidaan perustella luonnonoloilla) ja vähemmän vaativia ympäristötavoitteita voidaan asettaa tietyin edellytyksin vuoden 2027 jälkeiselle ajalle linjassa 4 artiklan 4 ja 5 kohdan kanssa.

Ne kahdeksan kysymystä, joiden ympärille tämä ohjeasiakirja jäsentyy, ovat seuraavat:

1. Miten kemiallista tilaa arvioidaan huononemisen estämisen näkökulmasta?

2. Miten jäsenvaltiot yksilöivät vesistöaluekohtaiset pilaavat aineet pintavesien osalta ja kansallisesti huolta aiheuttavat pilaavat aineet pohjavesien osalta?

3. Miten luontaiset taustapitoisuudet ja biosaatavuus voidaan ottaa huomioon ympäristönlaatunormeja asetettaessa tai vaatimustenmukaisuutta arvioitaessa?

4. Miten sekoittumisvyöhykkeiden nimeäminen voi osaltaan helpottaa lupamenettelyitä vaarantamatta direktiivin yleisen tavoitteen saavuttamista?

5. Mitä vesipuitedirektiivissä edellytetään lupamenettelyjen osalta?

6. Millaisista joustoista direktiivissä säädetään kestävän talouskehityksen mukaisten uusien toimintojen huomioon ottamiseksi?

7. Mitä uusia poikkeuksia viime aikoina on otettu käyttöön ja miten niitä voidaan käyttää kaivos- ja metallinjalostusalojen hankkeissa tai muissa vesien kemiallista tilaa huonontavissa hankkeissa?

8. Mitä muita mahdollisuuksia vesipuitedirektiivi tarjoaa olemassa olevien toimintojen ja nykyisten laitosten lupien uusimiseksi / pidentämiseksi?

1. **Miten kemiallista tilaa arvioidaan huononemisen estämisen näkökulmasta?**

Asiaa koskevat säännökset ja Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö:

Vesipuitedirektiivin 2 artiklan 10 ja 12 alakohta, Vesipuitedirektiivin 2 artiklan 24 ja 25 alakohta, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohta ja b alakohdan i alakohta, 8 artiklan 1 ja 2 kohta sekä liitteet II ja V; pohjavesidirektiivin 3 artiklan 1 kohta, jota on vastikään muutettu (c alakohta), uudet 3 artiklan kohdat (1 a ja 1 b kohta) sekä asiaan liittyvät liitteet; ympäristönlaatunormidirektiivin 3 artiklan 1 a kohta, jota on vastikään muutettu (iii ja iv alakohta sekä viimeinen alakohta), ja asiaan liittyvät liitteet sekä vesipuitedirektiivin 2 artiklan 42 alakohdassa oleva uusi määritelmä 'vesimuodostuman tilan huononeminen'.

Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö: Tuomio 1.7.2015, Weser, C-461/13, ja tuomio 28.5.2020, Land Nordrhein-Westfalen, C-535/18.

Komission tulkinta:

Vesipuitedirektiivin 4 artiklassa säädettyjen ympäristötavoitteiden tarkoituksessa tehtävä **pintaveden kemiallisen tilan arviointi** perustuu seuraavien normien noudattamiseen: EU:n laajuiset ympäristönlaatunormit (EQS), jotka on asetettu EU:n tasolla yksilöidyille aineille, ja 21. joulukuuta 2027 ([14]) alkaen kansalliset normit, jotka on asetettu jäsenvaltioiden tasolla yksilöidyille huolta aiheuttaville pilaaville aineille eli niin kutsutuille vesistöaluekohtaisille pilaaville aineille (RBSP:t). **Pohjaveden kemiallisen tilan arviointi** perustuu seuraavien normien noudattamiseen: EU:n tasolla asetetut laatunormit ja jäsenvaltioiden tasolla asetetut raja-arvot, jotka koskevat kansallista huolta aiheuttavia pilaavia aineita. On huomattava, että vesipuitedirektiivin mukaisesti näitä laatunormeja sovelletaan vesimuodostumatasolla ja että ympäristönlaatunormit eivät välttämättä ole automaattisesti sovellettavissa päästöraja-arvoina yksittäisten laitosten tai toimintojen tasolla.

([14]) Direktiivi (EU) 2026/805. Jos säännöksiä on muutettu hiljattain, tarkastellaan ainoastaan uusia säännöksiä. Jäsenvaltioiden on saatettava muutokset osaksi kansallista lainsäädäntöään joulukuuhun 2027 mennessä.

Kun on kyse **EU:n tasolla yhdenmukaistetuista laatunormeista ja määräajoista, jotka koskevat EU:n laajuisia pilaavia aineita sekä pinta- että pohjavesissä** ([15]), on otettava huomioon se, että EU:n laajuisiin pilaaviin aineisiin, joista säädetään ympäristönlaatunormidirektiiviä ja pohjavesidirektiiviä muuttavissa säädöksissä, saatetaan soveltaa pidempiä määräaikoja ja ajallisia poikkeuksia. Yhteenveto näistä esitetään tämän ohjeasiakirjan liitteessä I.

Jäsenvaltiot arvioivat vesimuodostuman tilaa seurantatulosten perusteella. Ne arvioivat hankkeesta aiheutuvaa mahdollista vesien tilan huononemista asiaa koskevien mallinnusten tai asiantuntija-arvioiden perusteella. Vesipuitedirektiivissä annetaan jäsenvaltioille suhteellisen laaja liikkumavara **pinta- ja pohjavesien seurannan** suhteen. Tämä koskee esimerkiksi mahdollista vesimuodostumien ryhmittelyä, seurantapaikkojen lukumäärää ja sijaintia, seurattavia laatutekijöitä ja suositeltuja seurantatiheyksiä. Tällä tavoin voidaan ottaa huomioon paikalliset olot.

Hyvän kemiallisen tilan noudattamista arvioidaan koko vesimuodostuman tasolla. Arviointi perustuu tuloksiin, jotka on saatu vesimuodostuman alueella sijaitsevista sellaisista edustavista seurantapaikoista, jotka on valittu siten, että ne kuvastavat paineen suuruutta ja vaikutuksia kokonaisuutena ([16]).

Vesipuitedirektiivin mukaan jäsenvaltioiden vastuulla on nimetä vesimuodostumat kunkin vesipiirin ominaispiirteiden perusteella. Tässä yhteydessä noudatetaan vesipuitedirektiivin 2 artiklaan sisältyviä määritelmiä ([17]) ja liitteessä II vahvistettuja yleisiä sääntöjä. Vesimuodostumien yksilöimisellä pyritään pääsiassa siihen, että vesien tila voidaan kuvata tarkasti ja että sitä voidaan verrata ympäristötavoitteisiin. Vesipuitedirektiivin mukaan pintavesimuodostumat voidaan nimetä kahdella eri järjestelmällä (A- ja B-järjestelmä), joista toinen perustuu etupäässä kokoon ja toinen löyhempiin kriteereihin vastaavine vaikutuksineen ([18]). Puitedirektiivin mukaan pohjavesien nimeämisessä voidaan noudattaa suurempaa joustavuutta niiden ominaispiirteiden vuoksi. Vesimuodostumien yksilöimisestä on saatavilla lisäohjeita ([19]). On huomattava, että tähän arviointiin voi vaikuttaa vesimuodostuman koko, jonka jäsenvaltiot määrittävät edellä mainittujen sääntöjen mukaisesti.

Vesipuitedirektiivin tavoitteet on asetettu vesimuodostumille eikä yksittäisille laitoksille. Tämä koskee myös 4 artiklan 1 kohdassa vahvistettua huononemisen estämistä koskevaa periaatetta. Oikeuskäytännössä on kuitenkin selvennetty, että jäsenvaltioiden velvollisuus varmistaa, että vesimuodostumien tila ei huonone, kattaa yksittäiset hankkeet, joille tarvittaessa voidaan antaa lupa 4 artiklassa säädetyn poikkeusten järjestelmän nojalla ([20]). Samanaikaisesti vesipuitedirektiivissä noudatetaan yhdennettyä lähestymistapaa pilaantumisen valvontaan. Kun jäsenvaltiot arvioivat uusien hankkeiden tai uusien toimintojen vaikutuksia tietyn vesimuodostuman kemialliseen tilaan, niiden on otettava huomioon **kaikki olemassa olevat pilaantumisen lähteet**, jotka vaikuttavat samoihin vesimuodostumiin, ja potentiaali vähentää näistä lähteistä aiheutuvaa pilaantumista.

Tämä tarkoittaa sitä, että jäsenvaltiot voivat helpottaa luvan myöntämistä uudelle hankkeelle, josta aiheutuisi uusia päästöjä, vähentämällä olemassa olevien laitosten sallittuja päästöjä. Ne voivat esimerkiksi vaatia parhaiden käytettävissä olevien päästövähennystekniikoiden käyttöä. Tämä on mahdollista vain, jos asiaankuuluvilla viranomaisilla on selkeä yleiskuva kaikista vesimuodostumaan vaikuttavista toiminnoista ja mahdollisuuksista tarkistaa ja päivittää asiaan liittyviä lupia. Tavoitteena on vähentää olemassa olevien laitosten epäpuhtauskuormaa ja sallia uudenlaista toimintaa, joka päästää samoja epäpuhtauksia samaan vesimuodostumaan, huonontamatta kuitenkaan vesien kemiallista tilaa. Tämä kaikki edellyttää sujuvaa yhteistyötä ja koordinointia vesien laatua valvovien ja lupamenettelyistä vastaavien eri viranomaisten välillä. Tällaista koordinointia edellytetään teollisuuspäästödirektiivin ([21]) 5 artiklassa, ja se on otettu huomioon myös vesipuitedirektiivin 10 artiklassa. On huomattava, että jatkuvan teknisen edistyksen ansiosta markkinoille tulee saataville

([15]) On huomattava, että ympäristönlaatunormidirektiivin ja pohjavesidirektiivin laatunormeja tarkoittavat termit eroavat toisistaan: ensiksi mainitussa käytetään ”ympäristönlaatunormeja” pintavesien osalta ja jäljempänä mainitussa ”laatunormeja” pohjavesien osalta.

([16]) Tämä on seurausta vesipuitedirektiivin 2 artiklan 24 ja 25 alakohdassa olevasta hyvän kemiallisen tilan määritelmästä sekä liitteessä V olevissa 1.3 ja 2.4 kohdassa vahvistetuista seurantasäännöksistä. CIS-ohjeasiakirjoissa nr. 7 (Monitoring under the Water Framework Directive), nr. 15 (Guidance on Groundwater Monitoring), nr. 19 (Guidance on surface water chemical monitoring under the water framework directive) ja nr. 40 (Guidance on the frequency of chemical monitoring in surface waters) esitetään kattava seurantamenetelmä vesipuitedirektiivin täytäntöön panemiseksi. CIS-ohjeasiakirjat ovat saatavilla circabc-sivustolla.

([17]) Vesipuitedirektiivin 2 artiklan 10 alakohdassa olevan määritelmän mukaan pintavesimuodostumalla tarkoitetaan ”pintavesien erillistä ja merkittävää osaa, kuten järveä, tekoallasta, puroa, jokea tai kanavaa, puron, joen tai kanavan osaa, jokisuun vaihettumisaluetta tai rannikkovesien osaa”. Vesipuitedirektiivin 2 artiklan 12 alakohdassa olevan määritelmän mukaan pohjavesimuodostumalla tarkoitetaan ”yhtenäisenä vesimassana akviferiin tai akvifereihin varastoitunutta pohjavettä”.

([18]) Vesipuitedirektiivin liitteessä II oleva 1.2 kohta.

([19]) CIS-ohjeasiakirjassa nr. 2 (Identification of Water Bodies) esitetään tiettyjä käytännön ehdotuksia vesimuodostumien yksilöimiseksi vesipuitedirektiivin mukaisesti. CIS-ohjeasiakirja on saatavilla circabc-sivustolla.

([20]) Asia C-461/13, 48 kohta.

([21]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/75/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, teollisuuden ja karjankasvatuksen päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 17).

yhä enemmän uusia päästövähennystekniikoita, joilla voidaan uudistaa olemassa olevia laitoksia. Tätä edistystä tukevat muun muassa vastikään perustettu teollisuuden muutosta ja päästöjä käsittelevä innovaatiokeskus (INCITE) ([22]) ja innovatiiviset tuotteet, joita myös EU:hun sijoittautuneet toimijat tuovat markkinoille. Vähentämällä tällaisten laitosten päästöjä voidaan edistää vesipuitedirektiivin tavoitteita. Samalla voidaan luoda liikkumavaraa mahdollisille uusille päästöille, jotka ovat peräisin uusista toiminnoista, huonontamatta kuitenkaan vesien tilaa kokonaisuutena.

Esimerkkejä:

— Uusi kaivos- tai metallinjalostustoiminta tarvitsee ympäristöluvan, jotta se voi päästää PFAS-aineita sisältävää jätevettä lähellä sijaitsevaan jokeen. Jokiveden tila on kuitenkin jo ennestään huonontunut, koska jokeen on vapautunut tiettyjä määriä PFAS-aineita muista teollisista toiminnoista. Jotta tila ei huononisi entisestään uuden toiminnan seurauksena, toimivaltainen viranomainen voi päättää tarkistaa olemassa oleville toiminnoille myönnettyjä lupia. Nämä luvat saattavat olla peräisin ajalta, jolloin saatavilla ei ollut asianmukaisia tekniikoita PFAS-päästöjen vähentämiseksi, ja sittemmin saataville on saattanut tulla uusia tekniikoita, jotka voitaisiin sisällyttää kyseisiin lupiin. Vähentämällä olemassa olevasta toiminnasta aiheutuvia PFAS-päästöjä voitaisiin sallia uuden toiminnan aloittaminen ilman, että vesimuodostuman tila huononee tai PFAS-ympäristönlaatunormien noudattaminen vaarantuu tulevaisuudessa.

— Uusi laitos hakee lupaa päästää kobolttia tiettyyn vesimuodostumaan. Toimivaltainen viranomainen voi luvan myöntämistä varten vaatia olemassa olevia laitoksia, jotka jo päästävät kobolttia samaan vesimuodostumaan, parantamaan jätevedenkäsittelyään, ja muuttaa siksi niiden lupia vastaavasti. Tällöin olemassa olevien laitosten ja uuden laitoksen kokonaispäästöt eivät johda vesien kemiallisen tilan huononemiseen.

— Alkuperäisten (vuonna 2008 vahvistettujen) nikkeliä koskevien ympäristönlaatunormien määräajat ovat pidennettävissä vuoden 2027 loppuun saakka. Viimeksi tarkistetun (eli vuoden 2026) ympäristönlaatunormidirektiivin mukaisten päivitettyjen (ja tiukempien) nikkeliä koskevien ympäristönlaatunormien määräaikoja on noudatettava viimeistään 22. joulukuuta 2033, joskin niitä voidaan pidentää 22. joulukuuta 2039 saakka (tai tätäkin myöhemmäksi, jos pidennys voidaan perustella luonnonoloilla).

2. **Miten jäsenvaltiot yksilöivät vesistöaluekohtaiset pilaavat aineet pintavesien osalta ja kansallisesti huolta aiheuttavat pilaavat aineet pohjavesien osalta?**

Säännökset:

Äskettäin muutetun vesipuitedirektiivin 2 artiklan 30 b alakohta ja äskettäin muutetun pohjavesidirektiivin 3 artiklan 1 b kohta ja liite II sekä äskettäin muutetun ympäristönlaatunormidirektiivin uusi liite II.

Komission tulkinta:

Vesistöaluekohtaisten pilaavien aineiden uudesta määritelmästä ([23]) seuraa *pintavesien* osalta, että päätettäessä siitä, onko tietty pilaava aine nimettävä vesistöaluekohtaiseksi pilaavaksi aineeksi ja onko sille asetettava (kansallinen) ympäristönlaatunormi, on otettava huomioon kolme tekijää. Niistä ensimmäinen on alueellinen tekijä eli se, onko todettu, että pilaavaa ainetta pääsee merkittävissä määrin vesistöalueelle tai sen osa-alueelle (tässä yhteydessä ei välttämättä oteta huomioon yksittäistä vesimuodostumaa). Toinen on määrällinen tekijä eli se, pääseekö pilaavaa ainetta vesiin ”merkittävissä määrin”. Kolmas on varsinainen riskitekijä eli se, aiheuttavatko tällaiset päästöt ”merkittävän riskin” jäsenvaltion alueella sijaitsevalle vesiympäristölle tai sen välityksellä. Tämä tarkoittaa sitä, että vesipuitedirektiivin liitteen II mukaisesti suoritetun paineiden ja vaikutusten arvioinnin perusteella jäsenvaltioiden ei tarvitse nimetä tiettyä pilaavaa ainetta vesistöaluekohtaiseksi pilaavaksi aineeksi, jos sitä päästetään vesistöalueelle vain merkityksettömiä määriä, jotka eivät aiheuta riskiä, myöskään uuden toiminnan takia.

Myös *pohjavesien* osalta jäsenvaltioiden on määritettävä vesistöaluetason vesimuodostumat, joissa on tarpeen seurata kyseisiä täydentäviä kansallisia pilaantumismuuttujia, jotka osoittavat paikallisten paineiden vaikutukset ja joiden vuoksi hyvän kemiallisen tilan saavuttaminen vaarantuu, ja vahvistettava vastaavasti suurimmat sallitut raja-arvot tällaisille *kansallista huolta aiheuttaville pilaaville aineille*.

([22]) Ks. teollisuuden muutosta ja päästöjä käsittelevä innovaatiokeskus| INCITE.

([23]) Ks. vesipuitedirektiivin 2 artiklan 30 b alakohdassa oleva vesistöaluekohtaisten pilaavien aineiden uusi määritelmä. Täytäntöönpanon tueksi komissio on julkaissut ei-sitovat tekniset ohjeet, jotka koskevat ympäristönlaatunormien luomista ja sisältävät esimerkkejä ja parhaita käytäntöjä (Guidance No 27 – Technical Guidance for Deriving Environmental Quality Standards), ks. WFD CIRCA – Kirjasto.

Sekä vesistöaluekohtaisiin pilaaviin aineisiin (pintavesissä) että kansallista huolta aiheuttaviin pilaaviin aineisiin (pohjavesissä) sovelletaan erilaisia noudattamisen määräaikoja sen mukaan, milloin kyseiset pilaavat aineet on määritetty. Sen vuoksi jäsenvaltioilla on tiettyä harkintavaltaa noudattamisen määräaikojen suhteen (ks. esimerkki).

Esimerkkejä:

— Jäsenvaltioiden ei tarvitse nimetä kobolttia vesistöaluekohtaiseksi pilaavaksi aineeksi, jos kobolttia päästetään vesistöalueelle pelkästään merkityksettömiä määriä, jotka eivät aiheuta riskiä, myöskään uuden toiminnan takia.

Jos jäsenvaltio on vuonna 2022 määrittänyt arseenin kansallista huolta aiheuttavaksi pilaavaksi aineeksi pohjavesissään ja asettanut sille raja-arvon vastaavasti, kyseistä raja-arvoa on noudatettava vasta vuoteen 2033 mennessä eli sen vesipiirin hoitosuunnitelmakauden ([24]) loppuun mennessä, joka seuraa sitä, jonka aikana kansallinen raja-arvo on asetettu. Lisäksi jäsenvaltioilla on mahdollisuus soveltaa ajallista poikkeusta, jos raja-arvoa ei voida saavuttaa noudattamisajankohtaan eli vuoteen 2033 mennessä. Ne voivat lykätä noudattamista vielä yhden vesipiirin hoitosuunnitelmakauden verran eli vuoteen 2039 saakka (ks. pohjavesidirektiivin 3 artiklan uusi 1 b kohta). Nämä noudattamisajankohdat ja mahdolliset ajalliset poikkeukset antavat jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja toiminnanharjoittajille runsaasti liikkumavaraa määrittää ja toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että raja-arvoja, jotka on asetettu senhetkisen (ja tulevan) syklin (tai senhetkisten ja tulevien syklien) aikana, noudatetaan.

3. **Miten luontaiset taustapitoisuudet ja biosaatavuus voidaan ottaa huomioon ympäristönlaatunormeja asetettaessa tai vaatimustenmukaisuutta arvioitaessa?**

Säännökset:

Ympäristönlaatunormidirektiivin liitteessä 1 olevan A osan alaviite 12 ja B osan 3 kohta; pohjavesidirektiivin 2 artiklan 5 kohta ja liitteessä II oleva A ja C osa.

Komission tulkinta:

Metallien kaltaisten **luonnonaineiden** ([25]) osalta olisi otettava huomioon luontaiset taustapitoisuudet ja biosaatavuus ([26]), jotta laatunormeja ei aseteta tarpeettoman tiukalle tasolle tai jotta noudattamista voidaan arvioida asianmukaisesti. Lainsäädäntö sallii jäsenvaltioiden ottaa nämä seikat huomioon sekä pinta- että pohjavesien osalta.

Pintavesien osalta otetaan huomioon biosaatavuus, kun ympäristönlaatunormeja asetetaan EU:n tasolla. Jäsenvaltioita kannustetaan toimimaan tarpeen mukaan samoin, kun ympäristönlaatunormeja asetetaan kansallisella tasolla. ([27]) **Luontaiset taustapitoisuudet** olisi otettava huomioon, kun ympäristönlaatunormien noudattamista arvioidaan seurattujen pitoisuuksien perusteella. Luontaiset taustapitoisuudet voidaan ”kuitata” mitatuista pitoisuuksista ennen tulosten vertaamista pintavesien ympäristönlaatunormeihin.

Pohjaveden osalta luontaiset taustatasot on otettava huomioon, kun vahvistetaan raja-arvoja.

Uusien hankkeiden osalta jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi **määritettävä luontaiset taustapitoisuudet** vaikutustenalaisille vesimuodostumille ennen hankkeen aloittamista, koska pitoisuuksissa väistämättä esiintyy paikkakohtaista vaihtelua. Tämä olisi otettava asianmukaisesti huomioon kaikissa lupamenettelyissä.

([24]) Jäsenvaltioiden on laadittava kuuden vuoden välein yksi tai useampi vesipiirin hoitosuunnitelma, joka sisältää toimenpideohjelmia vesipuitedirektiivin tavoitteiden saavuttamiseksi.

([25]) Luonnonaineisiin, kuten metalleihin, ei välttämättä liity minkäänlaista pilaantumisen lähdettä. Monet vesieliöt ovat saattaneet sopeutua luonnonaineiden kohonneisiin pitoisuuksiin, minkä seurauksena luonnonaineiden vaikutus niihin on vähäisempi.

([26]) Veden kemiallisella koostumuksella (esim. kovuus, pH-arvo, liuennut orgaaninen hiili ja muut vedenlaatuun liittyvät muuttujat, jotka vaikuttavat biosaatavuuteen) voi olla suuri vaikutus biosaatavuuteen ja siten myrkyllisyyteen.

([27]) Täytäntöönpanon tueksi komissio on julkaissut ei-sitovat tekniset ohjeet, jotka koskevat metallien biosaatavuuden ja luontaisten taustapitoisuuksien huomioon ottamista laatunormien noudattamisen arvioinnissa ja sisältävät esimerkkejä ja parhaita käytäntöjä (CIS-ohjeasiakirja nr. 38 – Technical Guidance for implementing Environmental Quality Standards (EQS) for metals), ks. circabc-sivusto).

Esimerkkejä:

— Jos pohjamaassa esiintyy nikkeliä, paikallisille pohjavesimuodostumille voi olla ominaista suhteellisen korkea nikkelin luontainen taustapitoisuus. Nikkelin louhinta kyseisellä alueella voisi merkitä kaivoksesta peräisin olevan nikkeliä sisältävän jäteveden pääsemistä pintavesimuodostumiin. Jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon kyseisissä vesimuodostumissa jo olemassa olevat luontaiset taustatasot, kun ne arvioivat nikkeliä koskevien (EU:n) ympäristönlaatunormien noudattamista. Toisin sanoen jäsenvaltiot voivat ”kuitata” luontaiset taustapitoisuudet ennen kuin ne arvioivat, ovatko pitoisuudet sovellettavien laatustandardien mukaisia.

— Kun on kyse pohjavesimuodostumista, joissa nikkelin luontaiset taustatasot ovat korkeat ja joihin nikkelin louhinta vaikuttaa, luontaiset taustatasot olisi otettava huomioon, kun asetetaan raja-arvo pohjaveden hyvän kemiallisen tilan määrittämiseksi.

4. **Miten sekoittumisvyöhykkeiden käyttö voi osaltaan helpottaa lupamenettelyitä vaarantamatta direktiivin yleisen tavoitteen saavuttamista?**

Säännökset:

Vesipuitedirektiivin 2 artiklan 10 alakohta ja 10 artikla sekä ympäristönlaatunormidirektiivin 4 artikla.

Komission tulkinta:

Yksinkertaisin ja kustannustehokkain tapa estää vesien pilaantuminen on torjua pilaantumista sen lähteellä aina kun mahdollista. Jätevesipäästöjen valvontajärjestelmät on yleensä suunniteltu siten, että niillä voidaan varmistaa, että pilaavien aineiden pitoisuudet vastaanottavassa vesimuodostumassa eivät ylitä sovellettavia laatunormeja. Laimentuminen lähellä päästölähdettä otetaan kuitenkin huomioon, koska tietyssä teollisessa toiminnassa ei välttämättä ole mahdollista vähentää yhden tai useamman pilaavan aineen pitoisuuksia purkuvesissä alle ympäristönlaatunormin, mikä johtaa tällaisten aineiden pitoisuuksien ylittymiseen päästölähteen läheisyydessä.

Lainsäädännössä, erityisesti ympäristönlaatunormidirektiivin 4 artiklassa, annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus nimetä sekoittumisvyöhykkeitä, jotka ovat laajuudeltaan oikeasuhteisia ja sijaitsevat päästölähteiden läheisyydessä ja joiden sisällä kyseisestä päästölähteestä peräisin olevan pilaavan aineen pitoisuudet saavat ylittää ympäristönlaatunormit. Tämä edellyttää kuitenkin, että vesimuodostuman muista (eli sekoittumisvyöhykkeen ulkopuolisista) seurantapaikoista saadut kokonaistulokset vahvistavat, että pitoisuudet eivät estä sitä, että muu osa pintavesimuodostumasta on normien mukainen, ja että tietyt asiaan liittyvät kriteerit täyttyvät. Sekoittumisvyöhykkeet ovat näin ollen tehokas keino puuttua uusiin pilaantumislähteisiin. Kuten asiaa koskevissa komission ohjeissa ([28]) selitetään, sekoittumisvyöhykkeiden soveltaminen edellyttää sen varmistamista, että kaikki mahdolliset ja kohtuuhintaiset lieventämistoimenpiteet toteutetaan kemiallisen tilan huononemisen välttämiseksi. Tämä merkitsee sitä, että toiminnanharjoittajat noudattavat vähintään teollisuuspäästödirektiivin mukaisia parhaita käytettävissä olevia tekniikoita ja mahdollisuuksien mukaan vieläkin tiukempia päästörajoituksia ympäristönlaatunormien täyttämiseksi. Jäsenvaltioissa on jo pitkään otettu monilla eri toimialoilla huomioon se, että teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalaan kuuluvien laitosten päästöt, ympäristönlaatunormien (puutteellinen) noudattaminen ja asian käsittely lupamenettelyssä liittyvät tiiviisti yhteen. Myös mahdolliset vaikutukset suojeltuihin tai herkkiin alueisiin (esimerkiksi juomavesialueisiin) on otettava asianmukaisesti huomioon.

Lainsäädännössä tästä säädetään nimenomaisesti ainoastaan sellaisten prioriteettiaineiden osalta, joille on asetettu laatunormi EU:n tasolla. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin sovellettava samaa periaatetta ja samoja asiaan liittyviä kriteerejä analogisesti vesistöaluekohtaisten pilaavien aineiden pistekuormituspäästöihin. Tätä joustomahdollisuutta eli mahdollisuutta luoda sekoittumisvyöhykkeitä ei hyödynnetä kaikissa jäsenvaltioissa, koska se ei ole pakollista (ympäristönlaatunormidirektiivissä lukee: ”Jäsenvaltiot voivat”). Tämä voi haitata luvan myöntämistä uusille toiminnoille erityisesti silloin, kun suunnitellun laitoksen läheisyydessä sijaitsee seurantapiste, joka väistämättä havaitsisi uusista päästöistä johtuvat ylitykset.

Esimerkki:

— Uuden kaivostoiminnan jätevesipäästöt läheiseen pintavesimuodostumaan saattavat johtaa ympäristönlaatunormien ylittymiseen yhden tai useamman pilaavan aineen osalta päästölähteen läheisyydessä. Tällöin toimivaltaista viranomaista kannustetaan nimeämään sekoittumisvyöhyke, jolla näiden aineiden ympäristönlaatunormien ylityksiä ei oteta huomioon vesien tilan arvioinnissa tai jolla ei toteuteta seurantaa. Edellytyksenä kuitenkin on sen varmistaminen, että vesimuodostuman tila kokonaisuudessaan ei huonone.

([28]) Täytäntöönpanon tueksi komissio on julkaissut tekniset ohjeet ”The identification of mixing zones pursuant to Art. 4(4) of the Directive 2008/105/EC” (C(2010) 9369).

5. **Mitä vesipuitedirektiivissä edellytetään lupamenettelyjen osalta?**

Asiaa koskevat säännökset ja Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö:

Vesipuitedirektiivin 4 artiklan 1 ja 7 kohta.

Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö: Tuomio 1.7.2015, Weser, C-461/13, ja tuomio 28.5.2020, Land Nordrhein-Westfalen, C-535/18.

Komission tulkinta:

Unionin tuomioistuin on tulkinnut vesipuitedirektiivin 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i–iii alakohtaa siten, että jäsenvaltioiden on – jollei poikkeusta ole myönnetty – evättävä lupa yksittäiseltä hankkeelta, joka voi johtaa pintavesimuodostuman tilan huononemiseen tai vaarantaa vesien hyvän tilan/potentiaalin saavuttamisen direktiivissä säädettyyn määräaikaan mennessä. Vesipuitedirektiivissä ei vahvisteta yksityiskohtaisia menettelyvaatimuksia uusien hankkeiden hyväksymistä varten (kuten lupamenettelyjä) eikä arvioinnin yksityiskohtia, kuten tietovaatimuksia. Yksinkertaistamisen vuoksi vesipuitedirektiivin kannalta merkitykselliset arvioinnit voitaisiin yhdistää ja toteuttaa osana ympäristövaikutusten arviointia, jossa hankkeiden vaikutuksia ympäristöön arvioidaan useiden EU:n säädösten, muun muassa YVA-direktiivin ([29]) ja luontodirektiivin ([30]) ([31]), nojalla.

Oikeuskäytännössä ([32]) vahvistetaan, että seulonta tai vesipuitedirektiivin 4 artiklan 7 kohdan nojalla tehtävä ”sovellettavuustesti” voi olla riittävä sellaisten monien hankkeiden osalta, joissa vesien tilan huononeminen voidaan sulkea pois. Seulonnalla varmistetaan, että vaikutus, joka suunnitellulla hankkeella (mukaan lukien sen lieventämistoimenpiteet) odotetaan olevan vaikutusten kohteena mahdollisesti oleviin vesimuodostumiin, määritetään riittävällä varmuudella (ottaen huomioon ennalta varautumisen periaate).

Sen vuoksi jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on ennen luvan myöntämistä vahvistettava riittävällä varmuudella, että hanke ei aiheuta huononemista tai vaaranna hyvän tilan/potentiaalin saavuttamista. Tämä päätös olisi tehtävä asianmukaisesti dokumentoidun näytön perusteella ennen hankkeen käynnistämistä. Alustavan seulonnan avulla voitaisiin monissa tapauksissa laajasti suodattaa ja havaita hankkeita, jotka eivät selvästikään vaikuta vesimuodostuman tilaan/potentiaaliin.

Koska hanke seulotaan pelkästään suunnitteluvaiheessa, seulonnassa käytetään todennäköisesti asiantuntija-arvioita, jotka perustuvat samankaltaisten aiempien hankkeiden vaikutuksiin, ja/tai mahdollisten vaikutusten mallintamista. Ainoastaan hankkeet, joissa vesien tilan odotetaan huononevan, olisi arvioitava perusteellisesti sen todentamiseksi, noudatetaanko vesipuitedirektiivin 4 artiklan 7 kohdassa säädettyjä perusteita, ennen kuin annetaan päätös siitä, voidaanko hanke hyväksyä vai ei.

Esimerkki:

— Toimivaltainen viranomainen toteaa muun muassa toiminnanharjoittajalta kerättyjen tietojen perusteella, että suunnitellun hankkeen ei odoteta aiheuttavan huononemista eikä vaarantavan hyvän tilan/potentiaalin saavuttamista (esimerkiksi koska käytössä on lieventämistoimenpiteitä, joiden olisi oltava yksi hankkeen olennaisista osatekijöistä). Tällöin toimivaltaisen viranomaisen ei tarvitse vedota vesipuitedirektiivin 4 artiklan 7 kohtaan ja osoittaa, että siinä asetetut vaatimukset täyttyvät, ennen hankkeen hyväksymistä.

6. **Millaisista joustoista direktiivissä säädetään kestävän talouskehityksen mukaisten uusien toimintojen huomioon ottamiseksi?**

Asiaa koskevat säännökset ja Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö:

Vesipuitedirektiivin 4 artiklan 7 kohta sekä liitteessä V oleva 1.4.3 kohta.

Asiaa koskeva Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö: tuomio 1.7.2015, Weser, C-461/13, ja tuomio 28.5.2020, Land Nordrhein-Westfalen, C-535/18.

([29]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista (EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1).

([30]) Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7).

([31]) Täytäntöönpanon tueksi komissio on julkaissut ei-sitovan teknisen ohjeasiakirjan, joka koskee vesipuitedirektiivin 4 artiklan 7 kohdan täytäntöönpanoa ja sisältää esimerkkejä ja parhaita käytäntöjä, ks. täällä.

([32]) Tuomioistuin viittaa (alustavaan) arviointiin päätöksentekoprosessin ensimmäisenä vaiheena (C-535/18), 62018CJ0535.

Komission tulkinta:

Vesipuitedirektiivin mukaan hankkeessa voidaan poiketa huononemisen estämisen periaatteesta seuraavissa tapauksissa: a) hanke on yleisen edun kannalta erittäin tärkeä, b) kaikki käytännössä mahdolliset toimet toteutetaan haittavaikutusten lieventämiseksi, c) käytettävissä ei ole ympäristön kannalta parempia vaihtoehtoja, jotka olisivat toteutettavissa ja joihin ei sisältyisi kohtuuttomia kustannuksia, sekä d) perustelut esitetään ja selitetään vesipiirin hoitosuunnitelmassa.

Vesipuitedirektiivin 4 artiklan 7 kohdan tekstistä käy selvästi ilmi, että jäsenvaltiot voivat vedota tähän poikkeukseen ja että niiden ei katsota rikkovan lainsäädäntöä, jos ne eivät onnistu saavuttamaan pohjaveden hyvää tilaa tai hyvää ekologista tilaa/potentiaalia taikka estämään *pinta- tai pohjavesimuodostumien* tilan huononemista siksi, että on myönnetty lupa hankkeille, joissa on kyse

a) ”uusista pintavesimuodostuman fyysisiä ominaisuuksia tai pohjavesimuodostumien pohjaveden korkeutta muuttavista toimenpiteistä” tai

b) ”uusista kestävän kehityksen mukaisista ihmisen toimista”.

Uusien *pintavesimuodostuman fyysisiä ominaisuuksia muuttavien toimenpiteiden* käsite sulkee pois pintavesimuodostuman kemiallisen tilan muutokset, jotka johtuvat piste- tai hajakuormituslähteistä, mukaan lukien pilaavien aineiden suorat päästöt. Jos nämä uudet fyysisiä ominaisuuksia muuttavat toimenpiteet kuitenkin muuttaisivat välillisesti sellaisten pilaavien aineiden pitoisuuksia, joita jo esiintyy muutetussa vesimuodostumassa (esimerkiksi kapseloituneiden pilaavien aineiden vapautuminen veteen pilaantuneiden sedimenttien sekoittamisen seurauksena), kyseessä olisi välillinen kemiallisen tilan huononeminen, johon poikkeusta voitaisiin soveltaa. *Pohjavesimuodostumien pohjaveden korkeutta muuttavien toimenpiteiden* käsitteen osalta asianlaita olisi näin esimerkiksi silloin, jos tällainen muutos johtaisi välillisesti kemikaalien vapautumiseen kivikerrostumista ja siten aiheuttaisi vesien huononemista tai osaltaan lisäisi olemassa olevan pilaantumisen pitoisuuksia.

Kun on kyse *uusista kestävän kehityksen mukaisista ihmisen toimista*, poikkeusta sovelletaan ainoastaan siinä tapauksessa, että *pintavesien* tila huononisi erinomaisesta hyvään tilaan. Tämä tarkoittaa sitä, että poikkeusta ei sovelleta hankkeisiin, joissa pintavesimuodostuman ekologinen tila huononisi hyvää tilaa huonommaksi, eikä hankkeisiin, jotka huonontaisivat kemiallista tilaa. ([33]) Tämä käy ilmi siitä, että kemiallinen tila luokitellaan ainoastaan ”hyväksi” tai ”huonoksi”, eikä ”erinomaista” kemiallista tilaa ole olemassa.

Esimerkkejä:

— Uudet ruoppaustoiminnot sekoittavat sedimenttejä, minkä seurauksena veteen vapautuu kemikaaleja, joita asianomaisen pintavesimuodostuman vesinäytteissä ei ole aiemmin havaittu (koska ne ovat olleet hautautuneina sedimentteihin). Tällöin kemiallisen tilan huononeminen voidaan hyväksyä, jos asianomaiset fyysiset työt ovat välttämättömiä pääasiallisen toiminnan suorittamiseksi.

— Vedenotto johtaa pohjavedenkorkeuden muutoksiin, minkä seurauksena veteen vapautuu pilaavia aineita välillisesti. Tällöin kemiallisen tilan huononeminen voidaan hyväksyä.

7. **Mitä uusia poikkeuksia viime aikoina on otettu käyttöön ja miten niitä voidaan käyttää kaivos- ja metallinjalostusalojen hankkeissa tai muissa vesien kemiallista tilaa huonontavissa hankkeissa?**

Asiaa koskevat säännökset ja Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö:

Äskettäin muutetun vesipuitedirektiivin 4 artiklan 7 a ja 7 b kohta.

Komission tulkinta:

Direktiivillä (EU) 2026/805 otetaan käyttöön kaksi uutta poikkeusta, jotta voidaan kattaa lyhytaikaiset vaikutukset vesimuodostumiin ja kemiallisen tilan huononeminen, joka on seurausta pilaavien aineiden siirrosta ilman, että pilaantuminen kokonaisuutena lisääntyy. Nämä poikkeukset on otettu käyttöön niiden kokemusten perusteella, joita jäsenvaltiot ovat saaneet käytännön täytäntöönpanosta. Tavoitteena on vähentää hallinnollista taakkaa ja helpottaa lupien myöntämistä hankkeille, myös sellaisille, jotka huonontaisivat vesien kemiallista tilaa jonkin verran. Nämä uudet poikkeukset helpottavat erityisesti uusien kaivos- tai metallinjalostushankkeiden hyväksymistä.

([33]) Komissio on laatinut ei-sitovia ohjeita vesipuitedirektiivin yhteisen täytäntöönpanostrategian yhteydessä (Guidance Document No. 36 Exemptions to the Environmental Objectives according to Article 4(7)).

Yksinkertaistettu menettely hankkeille, joilla on vain lyhytaikaisia vaikutuksia vesimuodostumiin, ei edellytä, että hanke tai toiminto on *yleisen edun kannalta erittäin tärkeä* ja että sen tavoitteita ei voida saavuttaa *muilla, ympäristön kannalta merkittävästi paremmilla keinoilla*. Alustavan luotettavan arvioinnin (seulonnan) tuloksista riippuen voitaisiin sallia uuden hankkeen toteuttaminen, jos johtopäätöksenä on, että hankkeen kielteisiä vaikutuksia vesimuodostumaan ei voida enää havaita vuoden kuluttua, kun on kyse kemiallisista tai fysikaalis-kemiallisista tekijöistä, tai kolmen vuoden kuluttua, kun on kyse biologisista laatutekijöistä. Hankkeen toteuttamisen alkamisella tarkoitetaan tässä tekstissä töiden fyysistä aloittamista. Vaikutusten lyhyen keston vahvistamiseksi on tehtävä jälkitarkastus. Tässä yhteydessä voidaan käyttää vesipuitedirektiivin liitteen V mukaisia olemassa olevia seurantajärjestelyjä. Näitä järjestelyjä on aiheellista täydentää tapauskohtaisella lisäseurannalla vain, jos ne osoittautuvat riittämättömiksi.

Toinen yksinkertaistettu menettely, joka ei myöskään edellytä, että hanke tai toiminto on *yleisen edun kannalta erittäin tärkeä*, ***koskee*** tiettyjä hankkeita ja toimintoja, jotka saattavat johtaa ***kemiallisen tilan huononemiseen*** vesimuodostumassa ***sen seurauksena, että olemassa olevaa pilaantunutta vettä tai olemassa olevia pilaantuneita sedimenttejä*** (eli muita kuin uusia päästöjä) ***siirretään*** saman pintavesimuodostuman sisällä tai toiseen pintavesimuodostumaan taikka pohjavesimuodostumasta pintavesimuodostumaan. Tämä ei kuitenkaan saa merkitä nettolisäystä pilaavien aineiden kuormituksessa, ja tiettyjen edellytysten on täytyttävä. Siirto edellyttää ennakkosääntelyä tai -lupaa ja sitä, että ei ole olemassa ympäristön kannalta parempia vaihtoehtoja, jotka olisivat toteutettavissa ja joihin ei sisältyisi kohtuuttomia kustannuksia. On toteutettava kaikki käytännössä mahdolliset toimenpiteet, erityisesti veden ja sedimenttien käsittely, jotta voidaan minimoida vaikutukset vastaanottavaan vesimuodostumaan ja välttää ihmisten terveyteen ja ympäristöön liittyvän kokonaisriskin kasvu. Lähtökohtana on, että siirto vaikuttaa ainoastaan vastaanottaviin pintavesimuodostumiin, joiden kemiallinen tila ei ole ennestäänkään hyvä useimpien siirrettävien pilaavien aineiden, etenkään hitaimmin hajoavien ja biokertyvien pilaavien aineiden, osalta, ja että vastaanottavan vesimuodostuman ekologinen tila tai potentiaali ei laske alempaan luokkaan kyseisten pilaavien aineiden siirtymisen seurauksena. Lisäksi siirto on kielletty vyöhykkeelle, joka sijaitsee vedenottopisteiden ympärillä, eikä se saa johtaa tilanteeseen, jossa juomaveden tuottamiseen vaadittavan puhdistuskäsittelyn tasoa on nostettava.

Tämän poikkeuksen odotetaan helpottavan hankkeita, jotka edellyttävät pilaantuneiden sedimenttien tai pilaantuneen veden siirtämistä vesimuodostumien sisällä tai välillä. Sen vuoksi tämä poikkeus antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden myöntää lupia hankkeille, jotka eivät aiemmin ole kuuluneet 4 artiklan 7 kohdan soveltamisalaan.

Esimerkkejä:

— Lyhytaikaisia vaikutuksia koskevalla uudella säännöksellä voitaisiin helpottaa rakennus- ja/tai kunnossapitotöitä, jotka vaikuttavat pintavesimuodostuman kemiallisiin ja fysikaalis-kemiallisiin laatutekijöihin ja ekologisiin laatutekijöihin vain lyhyen aikaa, edellyttäen että edellä kuvatut oikeudelliset edellytykset täyttyvät. Tällaisia töitä ovat muun muassa kaivoshankkeiden yhteydessä toteutettavat työt (esimerkiksi vesiväylän ylittävä silta, tulvantorjuntainfrastruktuuri ja kestävän asumisen hankkeet). Tällä voi olla merkitystä myös etsintätoimintojen arvioinnin tai sellaisten uusien teknologioiden testaamisen kannalta, joilla on pelkästään lyhytkestoisia vaikutuksia. Toimivaltainen viranomainen voi soveltaa tätä poikkeusta, jos se katsoo luotettavan ennakkoarvioinnin (joka perustuu esimerkiksi aiempiin kokemuksiin samankaltaisista hankkeista, asiantuntija-arviointiin tai mallintamiseen) perusteella, että mahdollisia kielteisiä lyhytkestoisia vaikutuksia ei enää voida havaita vuoden kuluttua tai, kun on kyse biologisista laatutekijöistä, enintään kolmen vuoden kuluttua hankkeen toteuttamisen aloittamisesta.

— Pilaantumisen siirtämistä koskeva uusi säännös mahdollistaa uudet asuinalueet, kaivoshankkeet tai teollisuuslaitokset voimakkaasti saastuneilla alueilla, joilla esimerkiksi on kerättävä jo ennestään pilaantunut pohjavesi ja purettava se läheiseen pintavesimuodostumaan. Edellytyksenä on muun muassa, että tämä ei aiheuta epäpuhtauskuormituksen nettolisäystä vastaanottavassa vesimuodostumassa. Kuten edellä on mainittu, tämän poikkeuksen puitteissa säädetty yksinkertaistettu menettely ei edellytä, että hanke tai toiminta tunnustetaan yleisen edun kannalta erittäin tärkeäksi. Toimivaltaisen viranomaisen on kuitenkin varmistettava, että siirrettävän veden tai siirrettävien sedimenttien koostumus on tiedossa ja että vastaanottavan vesimuodostuman kemiallinen tila on jo ennestään huono useimpien siirrettävien pilaavien aineiden, etenkin hitaimmin hajoavien ja biokertyvien pilaavien aineiden, osalta.

— Jos ruoppaussedimenttejä puretaan yhdestä vesimuodostumasta toiseen, voitaisiin sallia myös pilaantuneiden sedimenttien siirto yhdestä pintavesimuodostumasta (tai sen osasta) toiseen, vaikka siitä aiheutuu pilaavien aineiden päästöjä. Tällä on merkitystä esimerkiksi satama-alueille, joilla ruoppaustoimintaa harjoitetaan säännöllisesti. Edellytyksenä kuitenkin on, että vastaanottavan vesimuodostuman kemiallinen tila on jo ennestään huono useimpien siirrettävien pilaavien aineiden osalta.

— Toinen esimerkki hankkeista/toiminnoista, jotka hyötyisivät tämän poikkeuksen soveltamisesta, on pohjavesimuodostuman puhdistaminen kaivoksen sulkemisen jälkeen. Saastunut vesi kerätään, käsitellään mahdollisuuksien mukaan ja lopuksi puretaan läheiseen pintavesimuodostumaan. Edellytyksenä on, että vastaanottavan vesimuodostuman kemiallinen tila on jo ennestään huono useimpien siirrettävien pilaavien aineiden osalta.

8. **Mitä muita mahdollisuuksia vesipuitedirektiivi tarjoaa olemassa olevien toimintojen ja nykyisten laitosten lupien uusimiseksi / pidentämiseksi?**

Säännökset:

Vesipuitedirektiivin 4 artiklan 4 ja 5 kohta, 10 artikla ja 11 artiklan 3 ja 5 kohta.

Komission tulkinta:

Vesipuitedirektiivin 11 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on direktiivin tavoitteiden saavuttamiseksi laadittava luettelo sitovista toimista, joilla hallitaan vesimuodostumiin vaikuttavia toimintoja.

Jäsenvaltioilla on esimerkiksi oltava ennakkosääntely-, ennakkolupa- tai rekisteröintijärjestelmä, joka perustuu yleisiin sitoviin sääntöihin, jotta voidaan valvoa pistekuormituspäästöjä (esimerkiksi yksittäisiä teollisuuslaitoksia), jotka mahdollisesti aiheuttavat pintavesien pilaantumista.

Vesipuitedirektiivin 11 artiklassa edellytetään myös, että näitä hallintatoimia tarkistetaan ja päivitetään säännöllisesti. Lisäksi luvat on usein rajattu ajallisesti, ja niitä on tarkistettava ennen niiden voimassaolon pidentämistä.

Tällaisen voimassa olevan luvan tarkistaminen tai päivittäminen ei periaatteessa edellytä uutta ennakkolupaa vesipuitedirektiivin 4 artiklan 7 kohdan nojalla, koska olemassa oleva toiminta on jo kertaalleen perusteltu ja hyväksytty.

Tällainen vesipuitedirektiivin 4 artiklan 7 kohdan mukainen ennakkolupa voi olla tarpeen vain, jos toimintaa muutetaan tai laajennetaan siten, että se mahdollisesti johtaa vesimuodostuman tilan huononemiseen. Olemassa olevien toimintojen muutokset tai laajennukset voivat uusien hankkeiden tai toimintojen lailla vaikuttaa pintavesimuodostumien tilaan (esimerkiksi päästöjen kautta) tai pohjavesimuodostumien tilaan (esimerkiksi pohjavedenkorkeuden muutosten kautta siten, että pohjaveden määrällinen ja/tai kemiallinen tila huononee). Kuten kaikkien vesipuitedirektiivin 4 artiklan 7 kohdan soveltamisalaan kuuluvien toimintojen osalta, toimivaltaisen viranomaisen on määritettävä, ovatko muutokset sellaisia, että ne mahdollisesti huonontavat vesien tilaa, minkä vuoksi ne on perusteltava vesipuitedirektiivin 4 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Tätä seikkaa voidaan arvioida alustavan arvioinnin tai seulonnan avulla.

Tämä on linjassa komission vastikään esittämän lupien myöntämistä koskevan ehdotuksen ([34]) kanssa. Ehdotuksessa selvennetään, mitä menettelyä on noudatettava, jos olemassa olevaa toimintaa muutetaan tai laajennetaan.

Yhteenvetona voidaan todeta, että olemassa oleviin toimintoihin, joihin ei liity merkittäviä uusia töitä, sovelletaan vesipuitedirektiivin 11 artiklan 3 kohdassa edellytettyjä säännöllisiä hallintatoimia edellyttämättä kuitenkaan vesipuitedirektiivin 4 artiklan 7 kohdan mukaista uutta hyväksyntämenettelyä.

Lisäksi jos vesimuodostumaan kohdistuu vaikutuksia, jotka ovat peräisin olemassa olevista toiminnoista ja jotka estävät saavuttamasta hyvän (kemiallisen) tilan, toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa 4 artiklan 4 kohdan mukaisia ajallisia poikkeuksia tai 5 kohdan mukaista poikkeusta, joka mahdollistaa vähemmän vaativien ympäristötavoitteiden asettamisen vesimuodostumalle, edellyttäen että kyseisessä kohdassa vahvistettuja kriteerejä noudatetaan. Kun lupia tarkistetaan ja mahdollisesti päivitetään, on otettava huomioon, täyttyvätkö tällaisten poikkeusten sallimisen perusteet edelleen.

Erityisesti 4 artiklan 4 kohdan mukaan toimivaltainen viranomainen voi jakaa ympäristötavoitteiden saavuttamisen kannalta välttämättömien toimenpiteiden toteuttamisen useille vesipiirin hoitosuunnitelmasykleille aina vuoden 2027 loppuun saakka. ([35]) Jos kuitenkin on kyse määräajan pidennyksestä, joka perustuu ”luonnonoloihin” ([36]), eli jos voidaan osoittaa, että kaikki toimenpiteet hyvän tilan saavuttamiseksi on toteutettu, mutta luonnon elpyminen vie enemmän aikaa, pidennystä voidaan jatkaa vuoden 2027 jälkeenkin. Lisäksi määräajan pidennystä voidaan jatkaa vuonna 2013 käyttöön otettujen laatuvaatimusten osalta vielä enintään kahden vesipiirin hoitosuunnitelmasyklin ajan (eli vuoden 2039 loppuun) ja vuonna 2026 käyttöön otettujen laatuvaatimusten osalta vielä enintään yhden vesipiirin hoitosuunnitelmasyklin ajan (eli vuoden 2045 loppuun).

([34]) Ehdotus asetukseksi ympäristöarviointien nopeuttamisesta, COM(2025) 984 final.

([35]) Päivitetyn ohjelman mukaiset uudet tai tarkistetut toimenpiteet on vesipuitedirektiivin 11 artiklan 8 kohdan mukaisesti käynnistettävä kolmen vuoden kuluessa ohjelman valmistumisesta (esimerkiksi kunkin syklin puoliväliin mennessä). Vaikutukset voivat kuitenkin ilmetä vasta myöhemmin (esimerkiksi jos määräajan pidennys riippuu teknisestä toteuttamiskelpoisuudesta, jota varten tarvitaan selvitys, selvitys tulisi käynnistää syklin puolivälissä, mutta tulokset saatetaan saada vasta syklin myöhemmässä vaiheessa).

([36]) Vesipuitedirektiivin 4 artiklan 4 kohdan nojalla jäsenvaltiot voivat lykätä noudattamista vuoden 2027 loppuun tekniseen toteuttamiskelpoisuuteen tai kohtuuttomiin kustannuksiin liittyvistä syistä taikka luonnonolojen vuoksi. Luonnonolojen tapauksessa – eli jos tarvittavat toimenpiteet on toteutettu, mutta luonnon elpyminen vie enemmän aikaa – noudattamista voidaan lykätä vieläkin pidemmälle.

Lisäksi vesipuitedirektiivin 4 artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat pyrkiä tiettyjen vesimuodostumien osalta vähemmän vaativiin ympäristötavoitteisiin kuin ne, jotka on asetettu vesipuitedirektiivin 4 artiklan 1 kohdassa, kun vesimuodostumat ovat niin ihmistoiminnan muuttamat tai kun niiden luonnonolot ovat sellaiset, että vaativampien tavoitteiden saavuttaminen on mahdotonta tai suhteettoman kallista. Tämä edellyttää kuitenkin, että jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön kaikki toteutettavissa olevat ja kohtuuhintaiset toimenpiteet, joilla voidaan minimoida huononemisen jatkuminen. Tämä tarkoittaa sitä, että toimivaltainen viranomainen on varmistanut kaikkien kyseiseen vesimuodostumaan vaikuttavien toimintojen osalta, että luvat tarkistetaan säännöllisesti ja tarvittaessa päivitetään parhaan käytettävissä olevan tekniikan mukaisesti ja että kaikki kohtuuhintaiset lieventämistoimenpiteet toteutetaan. On otettava huomioon myös vesipuitedirektiivin 10 artiklassa oleva vaatimus ”yhdistetystä lähestymistavasta”, joka koskee päästöjä pintavesiin. Tämän lähestymistavan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että sovelletaan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa, noudatetaan kaikkia muussa merkityksellisessä EU:n lainsäädännössä vahvistettuja laatutavoitteita ja -normeja sekä tiukennetaan päästöjenhallintatoimia tarpeen mukaan.

Tässä yhteydessä on huomattava, että vesimuodostumissa voi esiintyä joitakin kaikkialle levinneitä, pysyviä, biokertyviä ja myrkyllisiä aineita, kuten elohopeaa, aiemman toiminnan seurauksena (aiempi pilaantuminen). Jos aiempaan pilaantumiseen ei ole mahdollista puuttua tai puuttuminen tulisi suhteettoman kalliiksi, voidaan soveltaa vesipuitedirektiivin 4 artiklan 5 kohtaa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että olemassa oleviin toimintoihin, myös kaivostoimintaan, voidaan soveltaa muita poikkeuksia lupien tarkistamisen yhteydessä. Toisin sanoen määräaikojen pidennyksiä voi olla mahdollista jatkaa vuoden 2027 jälkeen (jos pidennys voidaan perustella luonnonoloilla), ja vähemmän vaativia ympäristötavoitteita voidaan asettaa tietyin edellytyksin vuoden 2027 jälkeiselle ajalle, ks. lisätietoja ([37]).

Esimerkkejä:

— Jäsenvaltio on ottanut käyttöön toimenpiteitä, joilla voidaan lopettaa kaivostoimintaan liittyvät ravinnepäästöt tai -hävikit taikka vähentää niitä merkittävästi (esimerkiksi varmistamalla, että asiaankuuluvaan lupaan sisältyy vastaavia vaatimuksia). Koska luonnon prosessit ottavat oman aikansa, toimenpiteet eivät välttämättä ole riittäviä elpymisen aikaan saamiseksi vaikutusten kohteena olevissa vesimuodostumissa vuoteen 2027 mennessä. Tällöin jäsenvaltiot vetoavat asianomaisessa vesipiirin hoitosuunnitelmassa 4 artiklan 4 kohdan mukaiseen määräajan pidentämiseen ja esittävät yhteenvedon hyväksytyistä toimenpiteistä ja niiden toteuttamisaikataulun. Toimenpiteitä tarkastellaan jatkuvasti niiden toimivuuden varmistamiseksi, ja lisäpidennysten tarvetta arvioidaan myöhemmissä vesipiirin hoitosuunnitelmissa.

— Olemassa olevasta kaivostoiminnasta vapautuu hopeaa, jolle vuoden 2026 tarkistuksessa on asetettu viimeistään vuonna 2039 noudatettavaksi tuleva laatunormi. Jos toimivaltainen viranomainen toteaa, että laatunormia ei voida saavuttaa kyseiseen noudattamisvuoteen mennessä tekniseen toteuttamiskelpoisuuteen tai kohtuuttomiin kustannuksiin liittyvistä syistä, se voi 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti lykätä noudattamista vuoteen 2045.

— Pintavesimuodostumassa on jo aiempaa elohopeapilaantumista, eikä ole olemassa teknisesti toteuttamiskelpoista toimenpidettä, jolla ympäristönlaatunormi saavutettaisiin vuoteen 2027 mennessä. Tällöin pitoisuudet alenevat hitaasti. Ne saavuttavat pienemmät tasot (vasta vuoden 2027 jälkeen) hajautumisen ja laimentumisen seurauksena (pitoisuuksien oletetaan laimentuvan vähemmän saastuneen sadeveden ansiosta). Elohopeapitoisuuksia torjutaan muun muassa maailmanlaajuisilla ja EU:n vähähiilistämistoimilla, Minamatan yleissopimuksen puitteissa tehtävällä työllä sekä EU:n elohopealainsäädännöllä. Jos vesimuodostuman puhdistamiseksi ei ole olemassa vaihtoehtoisia toimenpiteitä tai tällaiset toimenpiteet tulisivat suhteettoman kalliiksi, jäsenvaltioiden on harkittava vetoamista 4 artiklan 5 kohtaan ja asetettava elohopealle vähemmän vaativa ympäristötavoite, jolla pyritään saavutettavissa olevaan parhaaseen mahdolliseen tilaan.

— Olemassa oleva kriittisten raaka-aineiden kaivosalue tai teollinen toiminta on ollut toiminnassa vuosikymmeniä, millä on ollut tiettyjä vaikutuksia pintavesimuodostuman hyvään kemialliseen tilaan. Toimintaa sääntelevässä luvassa taataan jo, että toiminnanharjoittaja soveltaa parhaita mahdollisia toimenpiteitä, jotta voidaan vähentää päästöjä asianomaiseen vesimuodostumaan (tai että toiminnanharjoittaja on tarvittaessa toteuttanut kyseisellä alueella aiemmasta toiminnasta johtuvan ennallistamisvelvoitteen), ja toimivaltainen viranomainen toteaa, että ei ole mahdollista ottaa käyttöön toteuttamiskelpoisia ja kohtuuhintaisia lisätoimenpiteitä päästöjen vähentämiseksi edelleen tasolle, jolla voidaan varmistaa voimassa olevien ympäristönlaatunormien noudattaminen. Tällöin jäsenvaltioiden olisi harkittava vetoamista 4 artiklan 5 kohtaan ja asetettava kyseessä oleville pilaaville aineille vähemmän vaativa ympäristötavoite, jolla pyritään saavutettavissa olevaan parhaaseen mahdolliseen tilaan. Toimenpiteitä tarkastellaan jatkuvasti niiden toimivuuden varmistamiseksi, ja uusien pidennysten tarvetta arvioidaan myöhemmissä vesipiirin hoitosuunnitelmissa.

([37]) Komissio on julkaissut vesipuitedirektiivin yhteisen täytäntöönpanostrategian yhteydessä ei-sitovat ohjeet (Guidance document No. 20, Guidance document on exemptions to the environmental objectives, EU:n julkaisutoimisto).

— Olemassa olevan kaivoksen jätevesipäästöt vaikuttavat läheiseen pintavesimuodostumaan. Vesimuodostumaan sovelletaan vesipuitedirektiivin 4 artiklan 5 kohdan mukaista poikkeusta. Lupa tarkistetaan ennen kuin kaivostoimintaa voidaan jatkaa. Alkuperäisen luvan myöntämisen jälkeen markkinoille on tullut uusia jätevedenkäsittelytekniikoita. Jotta toiminnan jatkaminen ei huonontaisi vaikutusten kohteena olevien vesimuodostumien tilaa, lupa on päivitettävä siten, että se sisältää uusien teknologioiden mukaisia täydentäviä lieventämistoimenpiteitä. Jos kaivostoiminnasta ei tämän ansiosta aiheudu huononemista, 4 artiklan 7 kohtaa ei ole tarpeen soveltaa. Lisäksi uusien teknologioiden sisällyttäminen lupaan täyttää 4 artiklan 5 kohtaan perustuvan vaatimuksen parhaan mahdollisen tilan saavuttamisesta.

Liite, A osa – EU:n tasolla huolta aiheuttavat pilaavat aineet pohjavesissä

Noudattamisen määräaika – mahdollinen ajallinen poikkeaminen vesipuitedirektiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti

Pohjavesidirektiivin liitteessä I oleva numerokohta	Aineen nimi	Noudattamisen määräaika	Mahdollinen määräajan pidennys
1	nitraatit	2015	2027
2	torjunta-aineiden vaikuttavat aineet, mukaan lukien niiden merkitykselliset aineenvaihdunta-, hajoamis- tai reaktiotuotteet	2015	2027
3	PFAS-aineet	2039	2045
4	karbamatsepiini	2039	2045
5	sulfametoksatsoli	2039	2045
6	primidoni	2039	2045
7	torjunta-aineiden ei-merkitykselliset aineenvaihduntatuotteet (nrMs)	2039	2045
8	trikloorietyleeni ja tetrakloorietyleeni (kahden summa)	2039	2045

Liite, B osa – Prioriteettiaineet pintavesissä

Noudattamisen määräaika – mahdollinen ajallinen poikkeaminen vesipuitedirektiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti

Kohdan numero Ympäristönlaatunormidirektiivin liite I	Aineen nimi	Noudattamisen määräaika	Mahdollinen määräajan pidennys
(1)	alakloori	siirretty RBSP-luetteloon 2015 (jos jäsenvaltiossa)	2027
(2)	antraseeni	alustava EQS = 2015 tarkistettu EQS = 2021	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS = 2033
(3)	atratsiini	siirretty RBSP-luetteloon 2015 (jos jäsenvaltiossa)	2027
(4)	bentseeni	2015	2027
(5)	bromatut difenyylieetterit	alustava EQS = 2015 tarkistettu EQS (2013) = 2021 tarkistettu EQS (2026) = 2033	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2013) = 2033 tarkistettu EQS (2026) = 2039
(6)	kadmium ja kadmiumyhdisteet (veden kovuusluokasta riippuen) (9)	2015	2027
(6a)	hiilitetrakloridi	siirretty RBSP-luetteloon 2015 (jos jäsenvaltiossa)	2027
(7)	C_{10-13} -kloori-alkaanit	2015	2027
(8)	klorfenvinfossi	siirretty RBSP-luetteloon 2015 (jos jäsenvaltiossa)	2027
(9)	klorpyrifossi (klorpyrifossi-etyyli)	alustava EQS = 2015 tarkistettu EQS (2013) = 2021 tarkistettu EQS (2026) = 2033	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2013) = 2033 tarkistettu EQS (2026) = 2039
(9a)	syklodieeni-torjunta-aineet: aldriini dieldriini endriini isodriini	2015	2027
(9b)	kokonais-DDT	2015	2027
	para-para-DDT	2015	2027
(10)	1,2-dikloori-etaani	2015	2027
(11)	dikloorimetaani	2015	2027
(12)	di(2-etyyli-heksyyli)-ftalaatti (DEHP)	2015	2027
(13)	diuroni	alustava EQS = 2015 tarkistettu EQS (2026) = 2033	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2026) = 2039
(14)	endosulfaani	2015	2027

Kohdan numero Ympäristönlaatunormidirektiivin liite I	Aineen nimi	Noudattamisen määräaika	Mahdollinen määräajan pidennys
(15)	fluoranteeni	alustava EQS = 2015 tarkistettu EQS (2013) = 2021 tarkistettu EQS (2026) = 2033	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2013) = 2033 tarkistettu EQS (2026) = 2039
(16)	heksaklooribentseeni	2015	2027
(17)	heksaklooributadieeni	alustava EQS = 2015 tarkistettu EQS (2026) = 2033	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2026) = 2039
(18)	heksakloorisykloheksaani	2015	2027
(19)	isoproturoni	2015	2027
(20)	lyijy ja lyijy-yhdisteet	alustava EQS = 2015 tarkistettu EQS (2013) = 2021	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2013) = 2033
(21)	elohopea ja elohopeayhdisteet	alustava EQS = 2015 tarkistettu EQS (2026) = 2033	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2026) = 2039
(22)	naftaleeni	alustava EQS = 2015 tarkistettu EQS (2013) = 2021	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2013) = 2033
(23)	nikkeli ja nikkeliyhdisteet	alustava EQS = 2015 tarkistettu EQS (2013) = 2021 tarkistettu EQS (2026) = 2033	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2013) = 2033 tarkistettu EQS (2026) = 2039
(24)	nonyylifenolit (4-nonyyli-fenoli)	alustava EQS = 2015 tarkistettu EQS (2026) = 2033	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2026) = 2039
(25)	oktyylifenolit ((4-(1,1′,3,3′-tetrametyylibutyyli)-fenoli))	2015	2027
(26)	pentaklooribentseeni	2015	2027
(27)	pentakloorifenoli	2015	2027
(28)	polyaromaattiset hiilivedyt (PAH)	alkuperäinen EQS = 2015 tarkistettu EQS (2013) = 2021 tarkistettu EQS (2026) = 2033	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2013) = 2033 tarkistettu EQS (2026) = 2039
	bentso(a)pyreeni	idem	idem
	bentso(b)fluoranteeni	idem	idem
	bentso(k)fluoranteeni	idem	idem
	bentso(g,h,i)peryleeni	idem	idem
	indeno(1,2,3-cd)pyreeni	idem	idem
	kryseeni	2039	2045
	bentso(a)antraseeni	2039	2045
	dibentso(a,h)antraseeni	2039	2045
	fluoranteeni	2039	2045

Kohdan numero Ympäristönlaatunormidirektiivin liite I	Aineen nimi	Noudattamisen määräaika	Mahdollinen määräajan pidennys
(29)	simatsiini	siirretty RBSP-luetteloon 2015 (jos jäsenvaltiossa)	2027
(29a)	tetrakloorietyleeni	2015	2027
(29b)	trikloorietyleeni	2015	2027
(30)	tributyylitinayhdisteet [18] (tributyylitina-kationi)	alustava EQS = 2015 tarkistettu EQS (2026) = 2033	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2026) = 2039
(31)	triklooribentseenit	siirretty RBSPS-luetteloon 2015 (jos jäsenvaltiossa)	2027
(32)	trikloorimetaani	2015	2027
(33)	trifluraliini	2015	2027
(34)	dikofoli	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2026) = 2033	alustava EQS = 2039 tarkistettu EQS (2026) = 2039
(35)	perfluorioktaanisulfonihappo (PFOS) ja sen johdannaiset	2027	2039
(36)	kinoksifeeni	2027	2039
(37)	dioksiinit ja dioksiinin kaltaiset yhdisteet	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2026) = 2033	alustava EQS = 2039 tarkistettu EQS (2026) = 2039
(38)	aklonifeeni	2027	2039
(39)	bifenoksi	2027	2039
(40)	sybutryyni	2027	2039
(41)	sypermetriini	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2026) = 2033	alustava EQS = 2039 tarkistettu EQS (2026) = 2039
(42)	diklorvossi	2027	2027
(43)	heksabromisyklododekaani (HBCDD)[24]	alustava EQS = 2027 tarkistettu EQS (2026) = 2033	alustava EQS = 2039 tarkistettu EQS (2026) = 2039
(44)	heptakloori ja heptaklooriepoksidi	2027	2039
(45)	terbutryyni	2027	2039
(46)	17-alfa-etinyyliestradioli (EE2)	2039	2045
(47)	17-beta-estradioli (E2)	2039	2045
(48)	asetamipridi	2039	2045
(49)	atsitromysiini	2039	2045
(50)	bifentriini	2039	2045
(51)	bisfenoli-A (BPA)	2039	2045
(52)	karbamatsepiini	2039	2045
(53)	klaritromysiini	2039	2045

Kohdan numero Ympäristönlaatunormidirektiivin liite I	Aineen nimi	Noudattamisen määräaika	Mahdollinen määräajan pidennys
(54)	klotianidiini	2039	2045
(55)	deltametriini	2039	2045
(56)	diklofenaakki	2039	2045
(57)	erytromysiini	2039	2045
(58)	esfenvaleraatti	2039	2045
(59)	estroni (E1)	2039	2045
(60)	glyfosaatti	2039	2045
(61)	ibuprofeeni	2039	2045
(62)	imidakloprid	2039	2045
(63)	nikosulfuroni	2039	2045
(64)	permetriini	2039	2045
(65)	per- ja polyfluoratut alkyyliyhdisteet (PFAS) – 25:n summa	2039	2045
(66)	hopea	2039	2045
(67)	tiaklopridi	2039	2045
(68)	tiametoksaami	2039	2045
(69)	triklosaani	2039	2045
(70)	tässä taulukossa lueteltujen torjunta-aineiden sisältämien vaikuttavien aineiden summa	2039	2045